

The authors would like to thank Mercator-IPC Fellow *Defne Kadiođlu* for helping to co-host the workshop and *Ahmet Çavuş* for translating this policy brief.

Yazarlar, çalışmaya ev sahipliği yapılmasındaki yardımlarından dolayı Mercator-İPM araştırmacısı *Defne Kadiođlu*'na ve bu politika notunun tercümesi için *Ahmet Çavuş*'a teşekkürlerini sunmaktadırlar.

Workshop Report: Syrian Refugees in Istanbul. 19p.; 30cm. - (Istanbul Policy Center-Sabancı University-Stiftung Mercator Initiative)

ISBN 978-605-9178-49-5

Cover Design: MYRA; Implementation: grafikaSU

1.Edition: 2016

Printed by: Fabrika Basım

Göztepe Mh. İnönü Cd. No:74/A

Bağcılar / İSTANBUL

ISBN 978-605-9178-49-5

Istanbul Policy Center
Bankalar Caddesi Minerva Han No: 2 Kat: 4
34420 Karakoy-İstanbul
T. +90 212 292 49 39
ipc@sabanciuniv.edu
ipc.sabanciuniv.edu

Giriş

2 Nisan Cumartesi 2016 tarihinde İstanbul Politikalar Merkezi'nin Karaköy/İstanbul'daki ofisinde ev sahipliğini yaptığı "İstanbul'daki Suriyeli Sığınmacılar: Görüşler ve Sorunlar" adlı çalıştayın özeti şu şekildedir: Çalıştay Chatham House Kuralı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.¹ Bu rapor; devlet yönetiminin, sivil toplumun ve İstanbul'daki Suriyelilerin yaşadığı bir takım sorunların iç yüzünü anlamayı, bu sorunların üzerine nasıl gidileceği konusunda yaratıcı fikirlerin vurgulanması ve en iyi uygulamaların paylaşılmasını amaçlamaktadır.

Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul tahmini olarak en az 15 milyon nüfusa sahiptir. Şehir aynı zamanda büyük çoğunluğu yakın gelecekte de burada yaşayacak önemli bir Suriyeli nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır. Türkler ve Suriyeliler için semtten semte değişen yöntemler ve tecrübeler de gösteriyor ki İstanbul büyükşehir alanı ve niteliği gereği Türkiye'de oldukça karmaşık ve eşsiz bir durumda bulunmaktadır.

Bu çalıştay konunun tarafları olan başta yerel belediyeler, Suriyeliler, sivil toplum kuruluşları, toplum dernekleri, akademisyenler ve gönüllüler gibi geniş bir yelpazeden katılımcıyı bir araya getirmiştir.

Çalıştayın amacı; ilgili tarafların karşılaştığı zorluklar ve sorunların ele alınması; başarılı uygulamaların paylaşılması; sorunların üstesinden gelecek yaratıcı fikirlerin bulunması; ilgili yerel, ulusal ve mülteci aktörler arasında iletişimi güçlendirme; yeni unsurların ihtiyaçlarına cevap vermek için yeni yaklaşımlara ve sığınmacıların entegrasyonu için tavsiyelerde bulunmaktır.

Introduction

The following is a summary of the workshop "Syrian Refugees in Istanbul: Perspectives and Challenges" hosted by the Istanbul Policy Center in its office in Karaköy, Istanbul, on Saturday, April 2, 2016. The workshop was held under Chatham House Rule.¹ This report is intended to provide insights on some of the challenges faced by the government, civil society, and Syrian communities in Istanbul and to highlight creative ideas on how to address these challenges and share best practices.

As the largest city in Turkey, Istanbul has an estimated population of at least 15 million. It also plays host to a significant Syrian population, the majority of whom will remain residents of the city for the foreseeable future. The size and nature of the Istanbul metropolitan area makes it a complex and unique region in Turkey, with the experiences and strategies of both Turks and Syrians differing by district.

This workshop convened a broad spectrum of participants from the following stakeholder groups: local municipal offices, civil society organizations, community associations, academics, volunteers, and Syrians. The aim of the workshop was to discuss the issues and challenges faced by each actor from these different public spheres; to share experiences on best practices; explore creative ideas on addressing issues; strengthen communication among relevant national, local, and refugee actors; and provide recommendations on new approaches to meet the needs of these new constituents as well as their integration into local communities.

İçerik

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK/ UNHCR) Türkiye'nin 2,7 milyon Suriyeli mülteciye ev sahipliği yaptığını tahmin etmektedir.² Türkiye'nin mülteciler için ayırmış olduğu sekiz milyar dolarlık bütçenin büyük bir kısmı, ülkede bulunan 25 mülteci kampı için kullanılmıştır. Sanılanın aksine, ülkedeki Suriyelilerin büyük bir kısmı kamplarda değil şehirlerde yaşamaktadır. Mart 2016 itibariyle İstanbul, yaklaşık 400.000 kayıtlı Suriyeli ile Şanlıurfa'dan sonra en kalabalık Suriyeli nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır.³ Bu sayı, kayıt dışı Suriyeliler de düşünülüğünde belirtilenden daha fazladır. Kamplara uzak şehirlerde yaşayan Suriyelilere temel hizmetler için sağlanan haklar dışında devlet desteği azdır. Örneğin, Gaziantep'e yakın mülteci kamplarında dağıtılan e-gıda kartları şehirlerdeki fakir Suriyeli ailelere kadar ulaşmıştır. Ancak benzer programlar Güneydoğu'nun diğer şehirlerinde mevcut değildir.

Evrak eksiklikleri ve yasal korumanın yetersizliği Türkiye'de bulunan mültecilerin hayatını her alanda etkilemektedir. İstanbul gibi şehirlere gelenler için çalışmak; barınma, yiyecek ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için zaruretler. Evrak eksikliği ve yasal korumanın yetersizliği, Suriyelilerin çalışmalarının karşılığını alamamalarına ve dolayısıyla birçoğunu elden para alabilecekleri kayıt dışı işlere yönlendirmektedir. Aynı zamanda gerekli yasal evrakların eksik olması mültecileri sağlık ve eğitim gibi hizmetlerden de mahrum bırakmaktadır.

Şehirlerde yaşayan mülteciler, genellikle, her an kapı dışarı edilmelerini engelleyen bir kira sözleşmesi olmadan pahalı ve oldukça kalabalık evlerde kötü şartlar altında yaşamak zorunda kalmaktadırlar. Kişisel düzeyde ise, banka hesabı açmak ya da fatura ödemek gibi gündelik uygulamalar çok zor ya da imkânsız bir hale gelebilmektedir.

Context

UNHCR's Regional Refugee Response estimates that Turkey now hosts 2.7 million registered Syrian refugees.² While the Turkish state has spent over 8 billion USD on refugees, the overwhelming majority of this goes towards the 25 refugee camps in the country. Contrary to the popular image, the majority of Syrians are found outside camps in urban areas. As of March 2016, Istanbul is host to the second largest population of Syrians in Turkey after Urfa, with nearly 400,000 registered Syrians in the city.³ This number is substantially higher when unregistered Syrians are considered. Aside from basic legal rights to services, there is little state support for urban refugees in Turkey beyond areas near the camps. In Gaziantep, for example, the e-food card provided in neighboring refugee camps has been extended to poor Syrian families in the city. Similar programs are not available to Syrians beyond cities in the Southeast.

Lack of documentation or poor enforcement of legal protection affects all aspects of refugees' lives in Turkey. For those in urban areas such as Istanbul, work is a basic necessity in order to be able to provide housing, food, and other needs. Lack of documentation or legal protection, however, prevents them from ensuring restitution for their labor, forcing many to work in the black market through cash payments. An absence of recognized documentation can also lead to exclusion from public services such as healthcare or education.

Frequently, refugees in urban areas are obliged to live in poor housing conditions that are overcrowded and overpriced, without contracts that could protect them from being suddenly evicted. At a personal level, this can make everyday practices more difficult or impossible, such as opening a bank account or paying bills.

Bütün bunlar bir geçicilik ve istikrarsızlık duygusu yaratarak kişinin onurunu zedelerken, beraber yaşamak zorunda oldukları topluma entegre olmalarını da engellemektedir.

Türkiye'nin kentsel alanlarındaki mülteci akını devletin sağladığı sağlık, eğitim ve asayiş hizmetleri gibi yerel kamu hizmetleri üzerinde ciddi bir baskı oluşturmaktadır. Bunun başlıca sebebi dil sorunu olsa da yetersiz düzenlemeler ve kapasite sorunları da kamu hizmetlerinin tıkanmasına sebep olan başlıca noktalardır. İstihdam demografisi ve konut fiyatlarındaki değişiklikler yerliler ve şehirdeki mülteciler arasında gerginlik ortaya çıkarabilmekte hatta evlerinden zorla tahliye, taciz vb. suçlar gibi yabancı düşmanlığı içeren davranış ve uygulamalara neden olabilmektedir.

Suriye İç Savaşı ve bölgesel gelişmeler değerlendirildiğinde çoğu Suriyelinin Türkiye'de uzun dönem kalacağı görülmektedir. Bu nedenle yukarıda bahsedilen sorunlar gelecekte kalkınma ve güvenlik açısından zorluklar yaratabilecektir. Mülteci toplulukları, savaş deneyimlerinin ve yerlerinden olmanın getirdiği kendine özgü sorunlar sergilemektedir. Hayatta kalabilmek için suç eğiliminin artması muhtemeldir. Mültecilerin bazı hizmetlerden yararlanmaması (istemediklerinden dolayı ya da kapasite yetersizliği nedeniyle) ve Türk toplumundan ayrı yaşamaları entegrasyon sorunlarının başında gelmektedir. Yerlerinden yurtlarından edilmiş olmaları ile Türk toplumundan ve kamusal alandan ayrı yaşamalarının getirdiği sorunlar Türk yetkilileri, sivil toplum örgütleri ve mültecilerin kendileri tarafından çözülmeyi beklemektedir.

These are all barriers that create a sense of temporality and instability that prevent Syrians from engaging with their host communities.

At a state level, the influx of refugees to specific urban areas places pressure on local services such as health, education, and policing. This has much to do with language issues as well as poorly-implemented policies and capacity challenges. In addition to changes in employment demographics and housing prices, antagonism can emerge between settled communities and urban refugees, possibly resulting in xenophobic practices such as forced evictions, harassment, and criminality.

For most Syrians, their stay in Turkey will be long term. This makes the aforementioned problems a development and potential security challenge for the future. Refugee communities present unique challenges to society due to their war experiences and dislocation from support structures. Criminality, even for survival, is likely to increase. The exclusion of refugees from certain services (whether by choice or capacity) and their separation from Turkish society are integration challenges. The potent combination of dislocation from their homes and exclusion from Turkish communities and public sphere presents multiple challenges for Turkish authorities, civil society organizations, and the refugees themselves, particularly in large metropolitan areas such as Istanbul.

Yöntem

Bu etkinlik, sorunların temeline inmeye ve olası çözümler geliştirmeye çalışan resmi olmayan, düşük riskli bir forum halinde problem çözücü bir çalıştay olarak tasarlandı.⁴ Temsilciler seçilirken olabildiğince farklı tarafları temsil etmelerine özen gösterildi. "İstanbul'daki Suriyeli Sığınmacılar: Görüşler ve Sorunlar" Çalıştayı üç temel etapta oluştu. İlk etapta, her katılımcı sorunlar hakkındaki kendi görüşlerini belirtti. İkinci etapta, çalıştay yöneticilerinin yönlendirmesiyle farklı taraflar meseleyi ortaklaşa analiz ettiler. Son etapta ise farklı taraflar birlikte çalışarak olası çözümleri bulmaya çalıştılar.⁵

"İstanbul'daki Suriyeli Sığınmacılar: Görüşler ve Sorunlar" Çalıştayı'nın ilk etabında 18 katılımcı farklı konu, sorun ve zorlukları İstanbul'daki belediyelerin, sivil toplumun, Türklerin ve Suriyelilerin kendi bakış açılarından tartıştı. Tartışmaya olanak sağlamak ve analizi netleştirmek için katılımcılara farklı kuşaklardan bireyleri içeren Suriyeli bir aile hakkında kurgusal bir vaka çalışması verildi.

İkinci etapta, katılımcılar küçük çalışma gruplarına ayrıldı ve daha önce tespitinde buldukları belirli meselelerin kısa ve uzun vadeli çözümlerinin tartışılması ve araştırılması istendi. Ayrıca, hem tartışmayı yönlendirmek hem de katılımcıları interaktif bir diyaloga çekmek için her gruba bir çalıştay yöneticisi atandı ve vaka çalışması ile ilgili bir dizi soru verildi.

Sonuç bölümü ise her grubun sunumlarından oluştu. Katılımcılar, diğer katılımcıların fikirleri ile ilgili geri bildirimde bulundular ve ortaya çıkan nihai sonuçların diğer karar vericiler, aktivistler ve araştırmacılar tarafından istifade edilebilmesine olanak sağlamak için yayma stratejilerini tartıştılar.

Methodology

This event was conceived as a problem-solving workshop, which is an informal, low-risk forum that aims to address fundamental sources of problems and develop possible solutions.⁴ Representatives of different groups were carefully chosen to ensure as many different stakeholders as possible were included. The workshop on "Syrians in Istanbul: Perspectives and Challenges" followed three basic stages. In the first phase, each participant explained their view of the problem. In the second, through the guidance of the workshop facilitators, different stakeholders began to jointly analyze the issues. In the final stage, stakeholders from different sides collaborated and explored possible solutions.⁵

During the first section of the "Syrian Refugees in Istanbul: Perspectives and Challenges" workshop, 18 participants discussed different aspects, problems, and challenges from the perspective of Istanbul municipalities, Turkish communities, civil society, and Syrians. To help facilitate discussion and sharpen analysis, participants were given a fictional case study of a multi-generational Syrian family to analyze.

In the second phase, participants were split into small working groups and assigned specific issues previously identified to discuss and explore possible short-term and long-term solutions. Each group was also provided a facilitator and a series of questions about the family case study to help drive discussion and engage participants in an interactive dialogue.

The final session included presentations from each working group. Participants were able to give feedback on their colleagues' ideas and to discuss dissemination strategies as to how these outcomes can be utilized by other decision-makers, activists, and researchers.

İstanbul'daki Suriyelilerin meseleleri

İstanbul'da Suriyeli ailelerin karşılaşacağı temel meseleler ve sorunlar hakkında katılımcılar arasında genel bir mutabakat olmasına rağmen sorunların önem derecesi açısından herhangi bir görüş birliği sağlanamamıştır. Sıradaki bölümler, haritalama oturumunda tartışılan bütün meseleleri başlıklar altında açıklamaktadır.

Mevzuat ve Sistem

Suriyelilerin kayıt altına alınması sağlık ve eğitim gibi kamu hizmetlerine erişimlerini teminat ettiği varsayıldığından katılımcılar tarafından temel mesele olarak görülmektedir. Ne var ki, kayıt altına alınan kimse yalnızca kayıtlı olduğu ilde bulunabildiğinden kayıt altına alma işlemi bir yandan Türkiye içi seyahat kısıtlamasını da beraberinde getirmektedir. Aile üyelerinin aynı ilde kayıtlı olmadığı durumlarda ise işler içinden çıkılmaz bir hal almaktadır. Mültecilerin, kayıtlı oldukları ili değiştirmek için Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne başvuru hakkı olmakla birlikte çalıştay katılımcıları uygulamada olumlu sonuçlanan çok az sayıda başvuru olduğunu belirttiler. Suriyelilerin başvuruyla illerini değiştirebildikleri durumlar ya yakın aile fertlerinin başka bir ilde olduğu ya da gerekli tıbbi bakımın başka bir ilde mümkün olduğu durumlarda gerçekleşmiştir. Çoğunlukla GİGM bu başvuruları reddetmektedir. Bundan dolayı da İstanbul'da bulunan bir çok Suriyelinin kaydı halen başka illerde bulunmaktadır.

Kayıtla ilgili şöyle bir durum ortaya çıkmaktadır; Suriyeli aileler kayıt altına alınmamışken kamu hizmetlerinden yararlanamamaktadırlar ancak kayıt altına alındıklarında da yer değiştirmeleri zorlaşmaktadır. Diğer taraftan Suriye uyrukluların kayıt olmalarının esas sebebi kamu hizmetlerinden yararlanmak olsa da uygulamada bu hizmetlere erişimde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır.

Syrian issues in Istanbul

There was wide agreement among the participants over the main issues and problems Syrian families would face in Istanbul though there was no agreement on the problems in terms of importance. The following sections, grouped into these categories for the purposes of this report, give an account of all the issues discussed in the mapping session.

Laws and Systems

Registration remains a key issue for workshop participants, as it supposedly guarantees access to public services – i.e. health and education. Registration, however, poses a limitation to the freedom of movement inside Turkey, as one can only legally reside in the province where he or she has been registered. Registration complicates families' situations when different members are not registered in the same province. Refugees have the right to apply to the General Directorate of Migration Management (GDMM) to change the city they are registered in, but participants have seen very few successful applications. In instances in which Syrians were able to change their city of registration, it was due to the presence of an immediate family member or because they had to access specific medical care in the city requested. Generally, the GDMM rejects requests from Syrians to move their registration. For this reason, many Syrians residing in Istanbul remain officially registered in a different city.

The issue with registration, therefore, is that without it, Syrian families have no right to access public services; but, on the other hand, with it, their mobility is reduced. While access to public services is one of the main reasons for Syrian nationals to register, access remains limited.

Bu temel olarak altyapı yetersizliğinden ve yerel hizmet birimleriyle iletişimde dil sorunundan kaynaklanmaktadır. Bu sebeple pek çok Suriyeli bu hizmetlerden yararlanmadıkları için kayıt olma konusunda da çekimser davranmaktadır. Dahası, bazı ebeveynlerin çocuklarını kayıt ettirmemeyi seçtikleri katılımcılar tarafından bildirilmiştir. Bu durum özellikle, kaydın mevcut durumu iyileştirmede ve çocukların okula gitmek yerine ailelerine destek olmak için çalışmak zorunda oldukları durumlarda geçerlidir.

Bu sorunlara ilaveten kayıt işleminin yapıldığı noktalar ve kaydın kriterleri ilgili bilgi eksiklikleri de vardır. Türkiye’de kayıt süreci ile ilgili bazı değişiklikler yapılmıştır. Yasal bir şekilde Türkiye’ye giren Suriyeliler genelde geçici koruma başvurusu yerine ikamet izni için başvuru yapmışlardır. Ne var ki Ocak 2016’dan itibaren üçüncü ülkelerden Türkiye’ye gelen Suriyeliler için vize gerekmektedir. Yaşanan bu süreçte İstanbul’da kayıt yapılan yer Aksaray’daki devlet daireleri ile ilçe emniyet müdürlükleri arasında gidip geldi. Katılımcılar aynı zamanda İstanbul’daki ilgili altyapının yetersizliğine ve olanakların yanlış kullanımına da dikkat çektiler. Örneğin en fazla Suriyelinin olduğu yerlerden biri olan Küçükçekmece’de biyometri cihazı olan yalnızca bir polis merkezi bulunmaktadır. Oysa Nişantaşı gibi İstanbul’un en az Suriyeli bulunan semtlerinde bu olanaklar daha fazla bulunmaktadır.

Kayıtla ilgili bir başka sıkıntı da mevzuatın çoğunlukla uygulanmaması ve tam olarak bilinmemesi ile ilgilidir. Katılımcılara göre karşılaştıkları iki temel sorun şöyledir: Suriyeliler ile ilgili kanunlar Türk yetkililer tarafından tam olarak uygulanmamakta ve mevzuat ile ilgili bilgiler Facebook grupları veya Whatsapp gibi gayriresmi sosyal ağlardan öğrenilmektedir. Katılımcılardan biri Tarla başı’nın bir mahallesinde yaşayan Suriyeliler arasından dolaşan “3 ay ülkede kaldıktan sonra ikamet için başvuru” yapılabileceğine dair ortaya çıkan söylentiyi örnek gösterdi.

This is mainly due to infrastructure problems and lack of communication with the local services. For this reason, an increased number of Syrians are hesitant to register as they do not see any benefit from it. What is more, participants reported that some parents choose not to register their children. This is especially relevant when there is no guarantee that registration will help the situation and the children are not in school but working to support the family.

In addition to these challenges there is also a lack of information about the focal points and criteria for registration. There have been changes in the registration process in Turkey. Syrian nationals who entered Turkey legally have often decided to apply for a residence permit (*ikamet*) instead of registering for temporary protection. As of January 2016, however, Syrians coming to Turkey from third countries must have an entry visa. In Istanbul, the registration system has shifted back and forth between the central offices in Aksaray to local police stations. Participants also pointed out a lack of infrastructure and a misallocation of resources in Istanbul. For example, there is only one police station with a biometry machine in Küçükçekmece, a district with one of the largest Syrian populations. In contrast the same resources are allocated to other areas in Istanbul, such as Nişantaşı, where there are few Syrians.

The registration issue is often connected to a lack of knowledge of the legislative framework and a miscommunication of the rules. Participants reported two main problems that they have witnessed: Formal rules governing Syrians are not evenly applied by Turkish officials, and communications on the rules are often given through informal social networks such as Facebook groups or Whatsapp. One of the participants gave an example of a rumor that was circulating among the Syrian community in the neighborhood of Tarla başı about the possibility of applying for an *ikamet* at the end of three months in the country.

Kanuni olarak ülkeye giren her yabancıların bu süre içinde ikamet izni başvurusunda bulunması gerekmektedir. Söylentiye göre ise Suriyeliler için bu ikamet izni olanağı yalnızca Gaziantep'te mümkündür. Bu söylenti yüzünden pek çok kişi Gaziantep'e gitmiş ve bunun doğru olmadığını öğrenmiştir. Mevzuatın bu şekilde yanlış bilinmesi ve farklı uygulanması, mevzuatın İstanbul ve Türkiye'de ne kadar çabuk değiştiği de hesaba katıldığında yaşanan zorluğu daha da arttırmaktadır.

Sağlık Hizmeti

Sağlık hizmetine erişimde Suriyelilerin kayıt işlemi kilit bir rol oynamaktadır. Kayıtlı olmayan Suriyeliler acil durumlar dışında sağlık hizmetlerinden yararlanamamaktadır. Kayıtlı olanlar ise yalnızca kayıtlı oldukları illerde sağlık hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Bununla birlikte katılımcılar kimi zaman İstanbul'daki hastanelerin hastanın başka bir ile kayıtlı olduğunu gözden kaçırdıklarını ve hastayı kabul ettiklerini bildirdi.

İstanbul'daki çeşitli devlet ya da özel hastane ve kliniklerin sayısı Suriyelilerin bunlar hakkında bilgi sahibi olmasına imkan veremeyecek derecede fazladır. Bazı katılımcılar, Suriyelilerin hangi hastane ya da kliniklere gidilebileceği hakkında bilgilendirilmesinin onlara verilen sosyal yardımın bir uzantısı olduğunu belirttiler. İstanbul'daki sağlık sisteminin karmaşıklığının yanında sağlık kültüründeki farklılıklar ve hastanelerde tercüman eksikliği Suriyeliler için durumu daha da zorlaştırmaktadır. Sultanbeyli gibi bazı belediyeler ise Suriyelilere yerel kliniklerde bilgilendirme ve temel sağlık hizmeti sunmaktadır.

This is the official time period during which every foreigner is required to apply for a residence permit after entering Turkey. According to the rumor, this opportunity was only possible in Gaziantep. For this reason, many travelled to the city only to find out that this was untrue. This problem of misinformation and unequal application of the rules is made more difficult by how quickly laws and regulations change in Istanbul and Turkey in general.

Healthcare

The registration process plays a key role in the access to healthcare. Syrians who are not registered have no rights in accessing public health services unless for emergency reasons. The regulations on emergency services in Turkey say that hospitals must accept a patient regardless of their financial or registration situation. Similarly, Syrians who are registered have rights to healthcare access but only in the city or area where they are registered. However, participants reported that sometimes hospitals in Istanbul fail to notice that the patient's city of registration on the card is not Istanbul and accept them.

In Istanbul, the number of different private and public hospitals and clinics makes it extremely difficult for Syrians to navigate. Some participants stated that advising Syrians on which hospitals and clinics are accessible to them is a large part of their outreach. In addition to the complexity of the system in Istanbul, differences in health culture and a lack of translators in the hospital make it even harder for Syrians to access healthcare. Some municipalities such as Sultanbeyli are providing information on basic health care to Syrians through local clinics.

Çalıştayda hem devlet hem de sivil toplum tarafından gerçekleştirilen ruh sağlığı destek projelerinin sağlık hizmeti açısından önemi vurgulanmıştır. Katılımcılar, ülkelerindeki savaştan kaynaklanan psikolojik sıkıntılara ek olarak yiyecek, iş ve barınma nedeniyle yaşadıkları güvensizlik duygusunun da Suriyelilerin İstanbul'da yaşadıkları stresi arttırdığına işaret ettiler. Bazı katılımcılar, talepler doğrultusunda sosyal hizmet görevlileri, sağlık eğitmenleri, psikologlar ve gönüllüler ile birlikte Suriyeliler için psikososyal faaliyetler sağlamak için çalıştıklarını belirttiler.

Barınma

İstanbul örneğinde, Suriyeliler için barınma meselesi bir dizi sorun meydana getirmektedir. Şehirde çok fazla barınma imkanı bulunmasına rağmen ortalama kiralar 1000 ile 1200 TL civarında olup enflasyona göre yıllık olarak artmaktadır. Buna karşın daha küçük şehirlerdeki kiralar İstanbul'a nazaran daha düşük olmakta ve bu da bazı Suriyeli ailelerin İstanbul'dan ayrılmalarına neden olmaktadır. Barınma meselesi İstanbul'daki Suriyelilerin hayatını her yönden etkilemektedir. Örneğin katılımcılar, aileleri o ayki kirayı ödemekte zorlandığı için birkaç gün çalışması için okulundan alınan Suriyeli çocuklardan söz ettiler. Ayrıca yüksek kiraları ödeme baskısı yaşça daha büyük çocukların ailelerine destek olmak için tam zamanlı çalışmaları sonucunu doğurmaktadır. Engellilere uygun kalacak yer bulma ise işleri daha da zorlaştırmaktadır. Katılımcılardan biri, yardım ettiği bir ailenin yürüyemeyen ve fizik tedavisi gören bir kızı olduğunu ve ailenin kızlarına uygun bir daire bulamadığını belirtti.

Kendilerine yerel halk tarafından güvensizlik hissi ile yaklaşılması da Suriyelilerin karşılaştığı sorunlardan biridir. Katılımcılar, Suriyeli mültecilere karşı olan bu tutum ve huzursuzluğun geçmişte buralara göçle gelen Kürtlere gösterilen tutuma benzediğini düşünmektedirler. Zamanla yerel halkla Kürt komşularının ilişkileri normalleşmiştir. Ancak katılımcılar bazı mahallelerde geçmişte kendilerine gösterilen tutumu Kürtlerin şimdi Suriyelilere gösteriyor olmalarının önemli bir nokta olduğunu belirtmişlerdir.

Mental health projects by both government and civil society were highlighted as an important consideration in terms of healthcare. Participants noted that in addition to the distress caused by the conflict, the frequent insecurity over housing, work, and food add to the stress Syrians face in Istanbul. Some participants noted that in response to demand, they are engaging with social workers, health educators, psychologists, and volunteers in providing psychosocial activities for Syrians.

Housing

The issue of housing for Syrians creates a particular set of challenges in the case of Istanbul. While there is plenty of housing available in the city, the average rent for an apartment is between 1,000 to 1,200 TL, with yearly increases according to inflation. In contrast, rents are generally lower in smaller cities leading some Syrian families to move out of Istanbul. Housing influences almost all aspects of Syrians' lives in Istanbul. For example, participants spoke of Syrian children being taken from school to work for a few days when their families were facing difficulty in paying rent that month. The pressure of paying high rent prices also results in older children working full time to help the family. For those with disabilities, the structure of available accommodation can be even more of a challenge. One of the participants reported that a family he is assisting has a daughter who is unable to walk and is getting physical therapy. But her family cannot find an apartment to suit her needs.

In addition, Syrians face many housing issues in the neighborhoods due to the general distrust of them among locals. Participants felt that the attitudes towards Syrian refugees and the uneasiness in neighborhoods are similar to previous reactions to immigrating Kurds. In time, relations between locals and their Kurdish neighbors were normalized. Participants, however, stated that it is important to notice that in some neighborhoods Kurds are having the same reaction to Syrians as locals had toward them in the past.

Eğitim

Eğitim, hem yeni kuşakların ev sahibi topluma entegrasyonu hem de toplumun yeni bir bireyi olarak onlara fırsatlar sunması açısından öncü bir rol üstlenmektedir. Kayıt altına alınmış her Suriyeli eğitim olanaklarından faydalanabilir ancak uygulamada farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bir katılımcının belirttiği üzere İstanbul'un bir mahallesindeki okul müdürü yeterli kapasite bulunmadığını öne sürerek Suriyeli çocuklara ayrımcılık yapmaya kalkmıştır. Diğer katılımcılar, bazı eğitimcilerin ilgili kanunları bilmediklerini ve Suriyeli çocukları kabul edemeyeceklerini sandıklarını belirtmiştir. Sorunlar çocuğun okula kabul edilmesiyle de bitmemektedir. Bir katılımcının işaret ettiği üzere Suriyeli çocuklar İstanbul'a geldiklerinde genellikle bir kaç yıldır okullarından uzak kalmış bulunmaktadır. Hali hazırda eğitimlerinden geri kalmanın getirdiği eşitsizlik, Türk okullarında yaşadıkları dil sorunuyla birlikte yeni bir boyut kazanmaktadır. Buna ilişkin olarak Türk öğretmenlerin yabancılara dil öğretme konusunda eğitilmiş olmadıkları da önemli bir sebep olarak ifade edilmiştir. Yine de, tüm bu sorunlara rağmen İstanbul'daki bazı okullar Suriyeli çocukları öğrenci olarak kabul ederek ya da onlar için akşam dersleri düzenleyerek eğitimlerine katkıda bulunmaya çalışmaktadır.

Eğitime erişimle ilgili sorunlar tek taraflı değildir. Katılımcılar, birlikte çalıştıkları bir çok Suriyelinin çocuklarını Türk okullarına göndermek istemediklerini bildirmiştir. Bazı Suriyeliler çocuklarını Türk okuluna göndererek onların dillerini ve kimliklerini unutmalarından endişe etmekte, diğerleri ise ileride Suriye'ye dönerek çocuklarının eğitimine Suriye okullarında Arapça müfredata göre devam etmelerini istemektedir. İstanbul'da bir takım gayriresmi özel Suriyeli okullar vardır. Devletten herhangi bir ödenek almadıkları için bu okullar eğitim, malzeme ve kira gibi giderlerini okul ücretleri ile karşılamak mecburiyetindedirler.

Education

Education plays a leading role in the integration of new generations into the hosting society, as well as giving them opportunities as new members of the local community. All legally registered Syrians in Turkey have access to education, but this is not necessarily the case in practice. As one participant noted, a school principal in their Istanbul neighborhood tried to discriminate against Syrian children on the basis that the school does not have the capacity to deal with them. Other participants noted that some educators are ignorant of the law and think they cannot accept Syrians. The problems do not end with the child's acceptance into a Turkish school. As one participant noted, Syrian children are often out of school for a couple of years by the time they get to Istanbul. Already behind in their education, this disparity is heightened by language difficulties in Turkish schools. With regards to this, a major problem is represented by the fact that Turkish teachers are not trained to teach the language to foreigners. However, despite these problems some schools in Istanbul neighborhoods have tried to educate Syrian children by accepting them into the schools or by opening their classrooms in the evening for Syrians.

Problems regarding access to education are not one sided. Participants noted that many Syrians they work with do not want to send their children to Turkish schools. For some Syrians, they fear that sending their children will dilute their language and identity, while others intend to return to Syria in the future and want their children to continue their education according to the Arabic curriculum in Syrian schools. There are a number of unofficial privately run Syrian schools in Istanbul. As they are not supported with government funding, they must find the money to pay for teaching, supplies, and rent through fees. For most Syrians, these schools are expensive, and there is no method to certify the quality or content of the education by either Syrian communities or Turkish authorities.

Çoğu Suriyeli için bu gayriresmi özel okullar pahalıdır. Ayrıca gerek Türk gerekse Suriyeli yetkililer tarafından bu okulların eğitim kalitesi ile müfredatlarını onaylama hususunda belirlenmiş herhangi bir yöntem yoktur.

Katılımcılar, eğitime erişim konusunda en hassas durumda olanların genç kızlar ve kadınlar olduğunu belirttiler. Erkek akranları gibi onlar da Türk eğitim sistemi ile hem dil farklılığının hem de eğitimlerinden geri kalmanın getirdiği zorluklar nedeniyle boşmaktadır. Diğer yandan erkeklerin aksine gerek kültürel nedenlerle gerekse de kendilerini güvende hissetmedikleri için okula gitmiyor olmaları daha muhtemel gibi gözükmektedir. Bu yüzden de, katılımcıların da belirttiği üzere kızları için eğitim fırsatı gibi bir seçenek göremeyen Suriyeli ailelerde kızların çok genç bir yaşta evlendirilmesi daha sık görülmektedir.

Çalışma Sorunu

Suriyeliler, diğer şehirlere göre İstanbul'da daha kolay kaçak çalışma fırsatı bulabilmektedir. Ne var ki, İstanbul'daki imkanlar, yiyecek ve barınma Türkiye'nin diğer şehirlerine göre daha pahalıdır. Şehirdeki çalışma dinamiklerini de bu baskı belirlemektedir. Bir çok Türk ailesinde olduğu gibi çoğu Suriyeli ailede kadının evde oturup çocuk bakması, erkeğin de çalışması bir genel geçer kural gibidir. Katılımcıların karşılaştığı istisnai durumlarda ise çalışma fırsatına sahip Suriyeli kadınlar çoğunlukla giyim ve tekstil sektöründe iken eğitilmiş bir kaç Suriyeli kadın STK'larda ya da tercüman olarak çalışmaktadır.

Suriyeliler içinde çocuk işçiliği önemli bir meseledir. Daha önce de belirtildiği gibi aileleri o ay maddi sıkıntıya düştüklerinde okula giden Suriyeli çocuklardan bazıları bir kaç gün çalışıp para getirsin diye okullarından alınmaktadır.

Participants noted that young women and young teenage girls are having more difficulty in accessing public education. Like their male peers, Syrian women find it difficult to integrate into the Turkish education system because of language and years of absence. In contrast to their brothers however, young women and teenage girls are less likely to be in school due to cultural issues and concern over their security. As such, participants noted there is a higher level of child or young marriages among Syrian families who see no alternatives, such as educational opportunities, for their daughters.

Labor Issues

In contrast to other cities, Syrians are able to find illegal jobs in Istanbul relatively easy. However, amenities, food, and housing are more expensive in Istanbul than other cities in Turkey. It is these pressures that influence labor dynamics in the city. Like many Turkish families, it is the norm in a number of Syrian families for women to stay home as caregivers and for men to work. In the few instances that participants have come across Syrian women and girls working, they are usually employed in the garment and textile industry, though a few educated women work in NGOs or as translators.

Child labor is a significant issue within many Syrian communities. As has been previously mentioned, even some Syrian children who are attending school may be taken out to work for a few days and bring in extra money when their families are facing financial difficulties. The high cost of living, in addition to the interruption of their education from the war, also means that Syrian children over the age of 12 are more likely to work to help the family than be in school full-time.

Savaş dolayısıyla okullarından ayrı kalmış olmayla birlikte hayat pahalılığı,12 yaşından büyük Suriyeli çocukların okula gitmekten ziyade daha büyük ihtimalle ailelerine katkıda bulunmak için çalışacakları anlamına gelmektedir. Suriyeli çocuk işçiliğinin dikkate değer bir sebebi de büyüklerinin her zaman çalışmalarının karşılığının ödenmemesi, dolayısıyla hane halkından daha çok kişinin çalışıp en azından ellerine para geçme ihtimalini arttırmaktır. Katılımcılar tartışmalar esnasında, Suriyelilerin çalışıp da paralarını alamayan dar gelirli Türkler ile aynı sorunları paylaştığını ileri sürdüler. Tüm bunlar işverenlerden herhangi bir şekilde hesap sorulmasının mümkün olmadığını da hissettirmektedir.

Suriyelilerin çoğu kaçak çalışmaktadır ve katılımcılar tarafından çalışma izninin değeri ciddi bir şekilde tartışılmıştır. Katılımcıların çoğu çalışma izninin yasal olarak faydalı görünmesine karşın aslında bir fark yaratmayacağını ve çalışma iznini almanın çok zor olduğunu savundular.

Hem büyük STK'lar hem de işletmelerle görüşmüş bir Suriyeli katılımcı bunlardan hiçbirinin Suriyeli çalışanlarına çalışma izni verilmesinin onlara bir fayda getireceğini düşünmediklerini söylemiştir.

Bürokratik engeller, çalışma izninin maliyeti, maaşlardan vergi kesintisi ve çalışma izninin getireceği belirsizlikler nedeniyle Suriyelilerin kaçak çalışmasının daha iyi olacağını düşünmektedirler. Çalışma izninin gerçekçi değeri üzerindeki belirsizlik aynı zamanda Suriyelilerin çalışma izni alması için gerekli kriterler ile ilgili karmaşadan dolayıdır. Çalışma izninin Suriyelilerin kimlik kartlarının yerine mi geçeceği yoksa onlara ilave olarak mı kullanılacağı gibi sorular katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Katılımcılar, çalışma izninin Suriyeli kimlik kartının yerine geçmesinin çalışma izninin birden iptal edilmesi durumunda bunun kişiyi kimlik kartsız bırakma gibi tehlikesi olduğunu öne sürdüler.

A significant reason for child labor in Syrian communities is that adults cannot usually guarantee payment for the work they do; thus, it is better to have more hands working in order to increase the chances that someone in the household gets paid. In discussions, participants argued that Syrians face the same problems as poor Turks who cannot guarantee payment for their work. It is felt that the system is the problem as there is no accountability for the actions of employers.

As the majority of Syrians work illegally, there were significant discussions among participants regarding the value of a work permit. The majority of participants argued that while legally a permit looks good, in reality it will not make a difference and is incredibly difficult to get.

One Syrian participant who had talked to both large NGOs and businesses found that neither thought giving a work permit would help their Syrian employees.

They felt Syrians were better off working illegally due to the bureaucratic hurdles and expense of getting a work permit, the tax deductions on their wages, and the uncertainty over what security a work permit would provide. This uncertainty over the realistic value of a work permit is also due to the confusion over what criteria is needed for Syrians to get a work permit. Participants questioned whether a work permit would replace Syrians' identity cards or supplement them. Participants also argued that replacing identity cards with a work permit would make Syrians more vulnerable as a work permit could be suddenly cancelled, leaving the individual with no legal ID.

Ev sahibi toplumla ilişkiler ve gerginlikler

İstanbul'da Suriyeliler büyük ölçüde yoksul mahallelere yerleşmişlerdir. Kentsel dönüşüm nedeniyle başka yere taşınma baskısı hisseden yerli halkın önemli bir bölümü şimdi de Suriyeli mülteciler tarafından yerlerinden edilecekleri endişesi taşımaktadır. Katılımcılar arasında İstanbul'da yaşayanlar arasında devletin ve STK'ların benzer durumda olan yoksul Türk vatandaşlarından daha çok Suriyelilere yardımda bulunduğu algısının arttığına dair genel bir fikir birliği var. Katılımcılardan biri, Suriyeli topluluklarının içindeki etnik gerilimden ve özellikle Kürtler ile Türkmenlerin Sünni Araplar kadar yardım almadıkları fikrinde olduklarından bahsetti. Bunlar, hem mülteciler hem de yerel halk arasında gerilim ve hoşnutsuzluk ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Doğrusu, katılımcılar şuna inanmaktadırlar ki yerel halk sınırlı kaynaklar için rekabeti hissetmeye başladıkça Suriyelilere gösterdikleri hoşgörü de azalmaktadır.

Kültürel farklılıklar hakkındaki algı da gerilimin bir kaynağı olabilir. Katılımcılardan bazıları, Türk erkeklerin Suriyeli kadınları imam nikahıyla ikinci eş ya da kuma olarak alma eğiliminden söz etmiştir. Bu durum, Suriye sınırına yakın illerde yaygın olmasına rağmen İstanbul'da şahit olunmamıştır. Yine de, bazı katılımcılar benzer bir durumun başlarına gelebileceğinden korktukları için Suriyeli kadınları birer tehdit olarak gören İstanbullu Türk kadınlara rastlamışlardır.

Katılımcılar ayrıca İstanbul'un bazı yerlerinde birkaç Suriyeli ailenin birlikte oturduğu daireler olduğunu belirtmiştir. Komşular, bu kalabalık dairelerden gece bile gelen gürültüler yüzünden sık sık şikayet etmektedirler. Bir de bazı Suriyeli çocuklar okula gitmemekte ve günlerini sokakta oynayarak geçirmektedir. Katılımcılar aynı zamanda bazı çocukların dilenmeye ya da mendil satmaya gönderilmesi nedeniyle mahallelinin şikayet ettiğini belirtmişlerdir. Bunlar zararsız meseleler olarak görülseler de aslında mahalleli ile Suriyeliler arasındaki gerilim ve anlaşmazlığın kaynakları ve göstergeleridir.

Relation with host communities and tension in the neighborhood

In Istanbul, Syrian communities are largely located in deprived neighborhoods. Many of the local residents, some of whom are already feeling pressure to move due to gentrification projects, fear that they will be displaced by Syrian refugees. There was wide agreement among the participants that a growing perception exists among communities in Istanbul that the Turkish government and NGOs favor Syrians and are providing them more support than is offered to poor Turks who may have similar needs. One of the participants brought up the notion of ethnic tensions within Syrian communities and the fact that Kurds and Turkmens believe that they do not get as much help as the Sunni Arabs. This creates potential for tension and dissatisfaction among both refugees and their host communities. Participants, in fact, believe that tolerance for Syrians has dropped as local communities start to feel the competition for finite resources.

Perceptions over cultural differences can be a source of tension. Some of the participants referenced the trend of Turkish men taking Syrian women as a second wife either through religious ceremonies or as a mistress. While this is common in towns along the Syrian border, there has been no evidence of such activities taking place in Istanbul. Despite this, some participants noted that they have come across Turkish women who believe that this could happen to them and perceive Syrian women as a possible threat to their marriages.

Participants also noted that in some Istanbul neighborhoods there are apartments with multiple Syrian families living together. Neighbors often complain of loud noises coming from overcrowded apartments even late at night. Moreover, the children of some Syrian families who do not go to Turkish schools spend their days playing on the streets. Some participants noted neighbors complaining that some of the children may also be sent to beg or sell tissues. While these seem like innocuous issues, they are in fact sources of tension and conflict between neighbors and Syrians.

İstanbul'daki yerel belediyelerin rolü

İstanbul büyükşehir bölgesinde 39 ilçe belediyesi bulunmaktadır. Suriyelilere yönelik faaliyetler ve tecrübeler bölgeden bölgeye büyük farklılıklar göstermektedir. Kimi belediyeler bölgelerindeki Suriyelilerden haberdar değilken kimileri de onlarla ilgilenmemektedir. Bu yalnızca belediye bütçesinde mülteciler için bir pay olmamasından değil; bir katılımcının da belirttiği üzere "Suriyelilere yardım etmek belediyeye oy kazandırmaz" anlayışından kaynaklanmaktadır. Katılımcılar aynı zamanda belediyelerin Suriyelilerin yardıma alışıp daha fazlasını isteyecekleri endişesiyle de çaba harcamadıklarını düşünüyorlar. Bu da Suriyelilere yukarıdan aşağı yasamayla verilen haklar ile bunların yerel düzeyde uygulanması arasında bir uyumsuzluk yaratmaktadır. İstanbul'da devletin düzenlemeleri ile yerel uygulamalar arasındaki ahenksizlik, bu şehirdeki yönetim sisteminin büyüklüğü ile karmaşıklığı ve sivil toplum ile şehirdeki yerel belediyelerin arasındaki koordinasyon eksikliği nedeniyle daha da zorlayıcı bir hal almaktadır.

Sultanbeyli Belediyesi Suriyelilerle ilgilenen İstanbul'daki yerel yönetimlerden biridir. Belediye, ilçede yaşayan bütün Suriyelilerden haberdar olabilecekleri kendi kayıt süreçlerini ve ihtiyaç tespitlerini oluşturmuştur. İhtiyaç tespiti çocukların eğitim durumundan ebeveynlerin çalışma geçmişine kadar değişen 120 sorudan oluşan bir anketi de kapsamaktadır. Kayıt sürecinin sonunda her aile, 100 en muhtaç durumda olana karşılık gelecek şekilde 1'den 100'e kadar derecelendirilmektedir. Bu derecelendirmelere göre Sultanbeyli'deki koordinasyon merkezi ihtiyaç sahibi Suriyelilere yardım etmeye çalışmakta ve düzenli olarak bilgi sağlamaktadır. Bir katılımcıya göre, Sultanbeyli'de yaşayanların %95'i bu koordinasyon merkezini bilmekte ve bu da bu merkezi zor duruma düşen ailelerin odak noktası haline getirmektedir.

Role of Local Government in Istanbul

There are 39 municipalities in the metropolitan area of Istanbul. The experiences of and activities directed at Syrian communities differ greatly between areas. Some municipalities are not well-informed or have no interest in actually engaging with Syrians in their area. This is due not only to the fact that there is no municipal budget for refugees but also, as one participant stated, "municipal help to the Syrians does not win votes." Participants also felt that local governments often do not put effort into helping Syrians because they are afraid this could create an incentive for more to come. This, therefore, leads to a mismatch in rights provided in top-down legislation and their implementation at the local level. In Istanbul, these discords between national policies and local experiences are made more challenging due to the size and complexity of the governance system in Istanbul and the lack of coordination between civil society and local municipalities in the city.

Sultanbeyli Municipality is one local administration in Istanbul that engages with Syrians in their community. The municipality has created its own registration process that keeps track of all Syrians living in the area and designed its own detailed needs assessment. The needs assessment includes a questionnaire of 120 questions ranging from the education level of the children to the parents' history of employment. At the end of the registration process, all the families are rated from 1 to 100, with 100 being the most vulnerable. According to these ratings, the coordination center in Sultanbeyli tries to help and provide information to vulnerable Syrians. According to one participant, 95% of Sultanbeyli's population knows about the coordination center, which makes it a focal point for solving any problem the families might face.

Çözümler ve Öneriler

Suriyeli mültecilerin Türkiye’de kalıcı olduklarının gitgide benimsenmesi Suriyelilere yönelik uygulamaların yeniden gözden geçirilmesine neden olmaktadır. Kanuni açıdan şartlar Suriyeliler için elverişli olsa da raporun önceki bölümlerinde de gördüğümüz üzere düzenlemelerin tutarlı uygulanması özellikle de kamu hizmetlerine erişim noktasında yetersizdir. Kanun ve uygulama arasındaki tutarsızlık yaygın bir yoksulluk ve korunmasızlık durumu oluşturmakta, bu da Suriyelilerin durumunu her açıdan kötüleştirmekte ve ev sahibi halkla ilişkilerine zarar vermektedir. İstanbul’daki mahallelerde yaşayanlar Suriyelileri ilk başta sıcak karşılasalar da Suriyelilerin sayıları arttıkça bu tutum değişmektedir. Bu, algılanan kültürel değerler, yasal haklar ve ayrıcalıklar hususunda farklılıklar ile ilgili soruları gündeme getirmektedir. Belediyelerin ve yerel yönetimlerin Suriyeliler üzerine düşüncelerini teşvik edecek bir durum yoktur. Düzenlemeler ve uygulamalar arasındaki uyumsuzlukla birlikte koordinasyonda ve düzenlemelerin detaylandırmasındaki eksiklik İstanbul’da yaşayan Suriyelilerin hayatlarını kötüleştirmektedir. Bu da istikrarsızlığa ve ev sahibi toplumla gerilime neden olmaktadır.

Çalıştayın son etabında taraflardan farklı gruplar, tespit ettikleri meselelerle ilgili muhtemel çözümleri tartışmak üzere bir araya geldiler. Aşağıdakiler merkezi hükümet, yerel kurumlar ve sivil toplum kuruluşları için üzerinde tartışılan ve mutabakata varılan önerilerdir:

- Devlet, kayıt altına alınmayı teşvik etmek için Suriyelilerin kamu hizmetlerine erişimini iyileştirmelidir.
- Suriyelilerin nerelerde kayıt olabileceği ile ilgili bilgiler daha kolay ulaşılır bir hale getirilmeli; işlemin daha hızlı ve hatasız yapılmasını temin etmek için gerekli altyapı geliştirilmelidir.

Solutions and recommendations

The gradual social acceptance of Syrian refugees’ permanence in Turkey has started to lead to a re-examination of practices towards Syrian communities. Legally conditions are favorable for Syrians in Turkey, but as we saw in the previous sections of this report, the consistent implementation of regulations is still weak, especially with regards to access to public services. The inconsistency between law and practice generates a widespread situation of poverty and vulnerability, which exacerbates the overall situation of the Syrians and endangers their relation with the hosting community. Although communities in Istanbul neighborhoods were very welcoming at first, their attitude towards Syrians is changing as the number of refugees rises. This has raised questions around differences in perceived cultural values, legal rights, and privileges. Currently, there are no incentives for municipalities and local administrations to think about Syrians. The lack of coordination and policy elaboration, together with a mismatch between policies and implementation, is worsening the living conditions of Syrians in Istanbul. This is generating instability and tension with hosting communities.

In the last session of the workshop, different groups of stakeholders convened to discuss possible solutions to the issues they identified. The following are recommendations for the central government, local institutions, and civil society organizations.

- The government should improve access to services for Syrians who decide to register in order to create incentives for their registration.
- There should be clearer communication about the points where Syrians can register, and infrastructure should be improved in order to guarantee faster and more accurate processing.

- AB-Türkiye anlaşması sonucu kayıt prosedürü değişmekte olduğundan İstanbul'daki Suriyelilerle ilgili kullanışlı bilgileri toplamak için devlet daha detaylı ve erişilebilir bir veri tabanı kurmalıdır.
- Devlet, kamu idareleriyle işbirliği yaparak ve bürokratik prosedürleri kolaylaştırarak ulusal mevzuat ile yerel uygulamalar arasındaki kopukluğu gidermelidir.
- Sivil toplum ve mahalle örgütleri, gönüllüler ve aktivistlerle beraber; bürokratik prosedürlerin azaltılması noktasında kamu idareleriyle işbirliği yapması için devlet kurumlarında kulis faaliyetleri yürütmelidir. Bu hem Suriyelilerin hem de Türk vatandaşlarının yararına olacaktır.
- Devletin internet sitelerinde Arapça dil seçeneği de bulunmalıdır. Bunun hem bürokratik meselelerin takibi hem de Suriyeli topluluğu kaynaştırması gibi kullanışlı ve sembolik avantajları vardır.
- Halen İstanbul'da yaşamakta olan önemli sayıda Suriyelinin kaydı başka illerde bulunmaktadır; bu da burada haklarından mahrum olan ya da kamu hizmetlerine erişimi olmayan bir çok kişinin var olduğu sonucunu doğurmaktadır. Katılımcılar Suriyelilerin kaydının daha kolay ve daha esnek olması gerektiğini belirtmektedirler.
- Katılımcılar sivil toplum, mahalle örgütleri ve gönüllülerin hem devlet hem de yerel yönetimlerle çalışması gerektiği konusunda hemfikirdir. Ancak hem yerel hem de ulusal düzeyde bir koordinasyon sistemi olmalıdır.
- Barınma, kira fiyatlarından dolayı İstanbul'da uzun süreli bir mesele olacaktır. Bunun olumsuz sonuçlarını azaltmak için devlet kimsesiz çocuklar, çocuklu kadınlar, engelliler ve yaşlılar gibi daha korunmasız kimselerin barınmaları konusunu öncelikli olarak ele almalıdır.
- Since registration procedures are changing as a consequence of the EU-Turkey deal, the government should set up a more detailed and accessible database to collect all useful information about Syrians in Istanbul.
- The government should try to address the disconnect between national legislation and local implementation by collaborating with the public administrations and simplifying bureaucratic procedures.
- Civil society and neighborhood organizations, together with volunteers and activists, should play a leading role in lobbying state institutions to collaborate with the public administration to simplify bureaucratic procedures. This would benefit both Syrians and Turkish citizens.
- Government websites should also include Arabic as a language option. This would have both practical and symbolic advantages as it would make information on bureaucratic issues more accessible and would generate a sense of inclusion among the Syrian community.
- Currently a significant number of Syrians are living in Istanbul are registered in other cities; this results in many living in the city without access to rights or public services. Participants suggested that changing Syrians' registration should be made easier and more flexible.
- Participants agreed that civil society, neighborhood organizations, and volunteers should work with the government and local administrations. However, there needs to be a coordination system both at the local and the national level.

- Suriyeli çocuklar, eğitime erişimde Türk çocuklarla aynı eşitliğe sahip olmalıdır. Katılımcılar, kısa vadede sivil toplum kuruluşlarının ve mahalle örgütlerinin Suriyeli çocuk ve yetişkinlere dil kursu verme konusunda bir rol oynayabileceğini düşünmektedir. Uzun vadede ise Türk devleti, hem yerel hem de merkezi düzeyde, bütün Suriyeli çocukları milli eğitim sistemine dahil edecek kalıcı bir çözüm bulmalıdır.
- Suriyeli çocukları okula yazdırırken oluşan sorunları önlemek için mevcut düzenlemeler konusunda Türk okulları daha iyi bir biçimde bilgilendirilmelidir.
- Öğretmenler yabancılara Türkçe öğretimi konusunda eğitim almalıdır.
- Genç Suriyeli kadınlar için eğitim olanakları konusu hem Türk hem de uluslararası eğitim girişimlerinde genellikle dikkate alınmamaktadır. Türk hükümeti çocuk yaşta ya da erken yaşta evliliklerde artışı önlemek için meslek ya da eğitim girişimlerini incelemelidir.
- Türk kamu hizmetlerindeki kapasite sorunlarının üstesinden gelmek için Suriyelilerden faydalanılmalıdır. Türkiye’de yaşayan Suriyeli mühendisler, öğretmenler ve sağlık çalışanları vardır. Uzun vadede bunlar sisteme dahil edilmelidir. Halihazırda Suriyeli profesörlerin yeterliliklerinin YÖK tarafından tanınması konusunda görüşmeler vardır.
- Suriyeliler topluma katkıda bulunacak kimseler olarak düşünülmeli ve istihdam edilmelidirler. Örneğin bazı Suriyeliler dil sorunun kısa vadede çözümü için kamu daireleri ve hastanelerde tercüman olarak çalıştırılabilirler.
- Çalışma izninin işe yarar olması için kaçak Suriyeli çalıştıran işletmelere ceza kesilmelidir.
- Housing will be a long-term issue in Istanbul due to rent prices. In order to limit its effects, the government should first address the housing of the most vulnerable, i.e. unaccompanied minors, women with children, disabled, and the elderly.
- Syrian children need to be given the same access to education as Turkish children. In the short-term participants felt that civil society organizations and neighborhood organizations can play a role by offering language courses to Syrian children and adults. In the long-term, the Turkish government, both at the central and local level, needs to find a permanent solution to absorb all the Syrian children into the National Education System.
- Turkish schools should be better informed about the current regulations to avoid issues enrolling Syrian children.
- Teachers should receive training in teaching Turkish to foreigners.
- Educational opportunities for young Syrian women are often overlooked in both Turkish and international education initiatives. The Turkish government should look at vocational or education initiatives for young girls to avoid an increase in early and child marriages.
- Syrians should be consulted to address the capacity problems in Turkish services. There are Syrian engineers, teachers, and health workers who still live in Turkey. In the long term, they should be incorporated into the system. There is already talk of getting the Turkish Higher Education Authority to recognize the qualifications of Syrian professors.

- Olumsuz önyargıları önleyerek mahalli gerilimleri azaltmak için medya bir araç olarak kullanılmalıdır.
- Bunlara ek olarak gerilimin azaltılması için özellikle Türk ve Suriyeli kadınlar arasında yeni iletişim ağları ve bağlantılar geliştirilmelidir. Bu tarz ilişkileri kurmak için izlenecek bir yol da dil sorununun engel teşkil etmeyeceği, hem yetişkinler hem çocuklar için kültür festivalleri ve spor aktivitelerinin organize edilmesidir.
- Suriyelilerin Türkiye'deki sistemle ilgili sorunlarını ve tecrübelerini ifade edebilecekleri resmi bir merkez olmalıdır. Burası ayrıca yerel ile ulusal düzey arasında irtibat bağlantısı olarak da işlev görebilir.
- Uzun vadede Suriyeliler, Türk vatandaşlarının sosyoekonomik yardımlar için faydalandığı mevcut kanallara dahil edilmelidir. Bu şekilde devlet, Suriyelilere iltimas geçildiği yanılgısının ve Suriyeliler için kurulacak benzer sistemin yaratacağı kaynak israfının önüne geçebilir.
- Syrians need to be considered as contributors to societies and employed as a resource. As an example, some Syrian nationals could be employed as translators in public offices and hospitals to help bridge the language gap in the short term.
- For a work permit to be effective, businesses that are illegally employing Syrians must be penalized.
- The media should be used as a tool to ease the tension among communities in the neighborhood by challenging negative stereotypes.
- Inter-community networks and relations should also be developed, particularly among Turkish and Syrian woman, to ease tensions. One way of building such relations could be through organizing cultural festivals and sport activities for both adults and children where language will not act as a barrier.
- There should be an official center where Syrians can express their problems and experiences of the systems in Turkey. It could also function as a communication link between the local and national level.
- In the long-term, Syrians should be incorporated into the existing channels of socioeconomic aid that are used for Turkish citizens. In this way, the government would avoid the misperception of favoritism and the waste of resources that a parallel system for Syrians would create.

Son Notları

¹ Chatham House Kuralı çerçevesinde, katılımcılar edindikleri bilgileri kullanmakta serbesttirler ancak katılımcıların kimlikleri ya da mensubiyetleri ifşa edilmez.

² Suriye Bölgesel Müdahale Planı: Kuruluşlararası Bilgi Paylaşım Portalı, *Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği*, Nisan 2015, <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>.

³ Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyelilerin Illere Göre Dağılımı, *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü*, 31 Mart 2016, http://www.goc.gov.tr/files/images/4-gecici_koruma_kapsamindaki_suriyelilerin_illere_gore_dagilimi_050416.jpg

⁴ Ronald J. Fisher, "Interactive Conflict Resolution," in *Peacemaking in International Conflict: Methods and Techniques*, eds. I. William Zartman and J. Lewis Rasmussen, 239-272 (Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press, 1997).

⁵ Christopher Mitchell, and Michael Banks, *Handbook of Conflict Resolution: The Analytical Problem Solving Approach* (New York: Pinter, 1996).

End Notes

¹ Under Chatham House Rule, the identity and affiliations of all participants are not revealed though they are free to use the information received.

² Syrian Regional Refugee Response: Inter-agency Information Sharing Portal, *United Nations High Commissioner on Refugees*, April 2015, accessed April 10, 2015, <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>.

³ Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyelilerin Illere Göre Dağılımı, *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü*, March 31, 2016, accessed April 09, 2016. http://www.goc.gov.tr/files/images/4-gecici_koruma_kapsamindaki_suriyelilerin_illere_gore_dagilimi_050416.jpg

⁴ Ronald J. Fisher, "Interactive Conflict Resolution," in *Peacemaking in International Conflict: Methods and Techniques*, eds. I. William Zartman and J. Lewis Rasmussen, 239-272 (Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press, 1997).

⁵ Christopher Mitchell, and Michael Banks, *Handbook of Conflict Resolution: The Analytical Problem-Solving Approach* (New York: Pinter, 1996).

IPC-MERCATOR
POLICY BRIEF

9 786059 178495 >

IPC

ISTANBUL POLICY CENTER

SABANCI UNIVERSITY

STIFTUNG MERCATOR INITIATIVE